

תוכנית היובל לפיתוח הכלכלי של ירושלים

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטה מספר 8 מיום 19.5.15 שעניינה גיבוש תוכנית חומש לפיתוח כלכלי של ירושלים; להחלטת ממשלה מס' 3696 (להלן – **תכנית הצמיחה**) מיום 6.6.2005 ולהחלטת ממשלה מס' 3238 (להלן – **תכנית מרום**) מיום 29.5.2011, שעניינן חיזוק ופיתוח כלכלי של העיר ירושלים ובהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל ולמדיניות הממשלה לחיזוק ירושלים בירת ישראל ופיתוחה הכלכלי, ובנוסף למגוון התוכניות והתקציבים, שמפעילה הממשלה בירושלים, רואה הממשלה לנכון לקדם את פיתוח העיר ירושלים בתחומים אשר לה יתרון יחסי בהם, על מנת לייצר תנופה כלכלית וכן חוסן כלכלי לעיר ירושלים;

1. לאשר תכנית חומש נוספת, משלימה ל"תכנית מרום" שהתקבלה בהחלטה 3238 הנזכרת לעיל (להלן – **"תוכנית היובל" או התוכנית**), שתבוצע בין השנים 2016-2021, ותפעיל מנועי צמיחה לחיזוק כלכלת הבירה ירושלים, בארבעת תחומי הפעילות שלהלן (להלן – **תחומי הפעילות**). תקציב התכנית יעמוד על סך כולל של 850 מלש"ח, בהתאם לאמור בסעיף 2 להלן.

א. תיירות –

1. חיזוק וביסוס מעמדה של ירושלים כבירת תיירות בינלאומית בהיקף תקציבי של 137 מלש"ח. במסגרת זו יופעלו, בין השאר, התוכניות הבאות: תכניות להגברת שיווקה של ירושלים; תכניות למיתוג ירושלים כבירת תיירות ביעדים נבחרים בעולם; תכניות למשיכת כנסים בינלאומיים לעיר ירושלים; תכניות לפיתוח תשתיות תיירות ומוצרי עוגן תיירותיים בבירה, בדגש על משיכת תיירות בינלאומית נכנסת לעיר. תכניות להגברת שיווקה של העיר ירושלים, כאמור, יגובשו על ידי צוות שיורכב ממנכ"ל משרד ירושלים ומורשת, ממנכ"ל משרד התיירות וממנכ"ל הרל"י. החלטות הצוות יתקבלו פה אחד.

2. הממשלה רושמת לפנייה את התחייבות עיריית ירושלים להעמיד סכום של 10 מלש"ח בכל שנה משנות התכנית לטובת קידום תחום התיירות בירושלים, לרבות תקציב התפעול.

ב. תעשייה מתקדמת –

חיזוק וביסוס מעמדה של ירושלים בתחומי התעשייה המתקדמת: יזמויות טכנולוגיות מתקדמות, חברות עתירות ידע, קולנוע טלוויזיה ואנימציה בהיקף של 160 מלש"ח. במסגרת זו יופעלו תכניות, בין השאר, בתחומים הבאים: קידום שיתופי פעולה מקומיים ובינלאומיים בין התעשייה לאקדמיה; הגדלת מספר חברות הטכנולוגיה הפועלות בעיר; עידוד יזמות טכנולוגית בירושלים, בדגש על שיתופי פעולה בינלאומיים; פיתוח תעשיית הקולנוע, טלוויזיה

ואנימציה בירושלים.

ג. אקדמיה והשכלה –

חיזוק וביסוס מעמדה של ירושלים כעיר אקדמיה והשכלה מובילה בהיקף כולל של 75 מלש"ח. במסגרת זו יופעלו תכניות במטרה להגדיל את מספר הסטודנטים והבוגרים האקדמאים בעיר, בין השאר, על ידי פיתוח תכניות ייחודיות לצורך: חיזוק ושיפור תשתיות אקדמיות במוסדות הקיימים, עידוד הגדלה וגיוון של תחומי הלימוד הנלמדים בירושלים, באמצעות שיתופי הפעולה של מוסדות קיימים.

מובהר כי התוכניות להגדלת מספר הסטודנטים יופעלו על דעת ובתיאום מראש עם מל"ג/ות"ת, בכל הנוגע לתחומי סמכותן, וכי אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות המל"ג/ות"ת או לחייבן באופן כלשהו.

ד. איכות החיים בירושלים –

1. שיפור איכות החיים במרחב הציבורי בירושלים בהיקף של 163 מלש"ח.
2. במסגרת זו יופעלו תוכניות, בין השאר, בתחומים הבאים: השקעה בפיתוח פארקים, פיתוח מסלולי אופניים ופיתוח פרויקטי תשתית נוספים.
- ה. תכנית היובל תבוצע בהתאם לאמור בהחלטה זו ובכפוף להוראות כל דין.
- ו. התכנית תבוצע באמצעות הרשות לפיתוח ירושלים, כאמור בס"ק ה' לעיל.

2. תקציב התכנית

א. תקציב התכנית יעמוד על סך של 850 מלש"ח בין השנים 2016-2021, כמפורט להלן:

1. התקציב בסך 625 מלש"ח יוקצה בהרשאה להתחייב בפריסה על פני שנות התכנית בהתאם לפירוט הבא: 150 מלש"ח בשנת 2016, 100 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2017-2020 ו- 75 מלש"ח בשנת 2021. 535 מלש"ח ישמשו עבור מימון תחומי הפעילות המפורטים לעיל. סך של 90 מלש"ח נוספים יוקצו, כמצוין בהחלטת ממשלה מס' 788 מיום 29.11.15.
- להלן פריסת תקציב לתכנית בהרשאה להתחייב:

שנות התכנית	תקציב במליונים
2016	150
2017	100
2018	100
2019	100
2020	100
2021	75
סה"כ	625

2. בשנים 2016-2019 ביצוע המזומנים עבור כלל תכניות הצמיחה של ירושלים (לרבות החלטה זו, תכנית מרום ותכנית הצמיחה), למעט הסכומים הנובעים

מהחלטת ממשלה מס' 788 מיום 29.11.15, לא יעלה על המקורות התקציביים הקיימים בסעיף התקציבי של משרד ראש הממשלה (סעיף 04) עבור תכניות הצמיחה לירושלים; יתרת הכספים תמומש בשנים 2020-2021.

3. יתרת התקציב, בסך 225 מלש"ח תוקצה במתווה הרשאתי שייקבע בין משרד האוצר למשרד ירושלים ומורשת, וזאת בתנאי שהתקציב שהוקצה בהרשאה הראשונית האמורה לעיל, ימומש במלואו במזומן עד לסוף שנת 2021, ובהתחשב ביעדי התכנית, כפי שהוגדרו על ידי ועדת ההיגוי כאמור בסעיף 3.ב. להלן ויבחנו בהתאם לסעיף 4 בהחלטה זו. בכל מקרה תקציב זה לא יוקצה לפני שנת 2020.

ב. התקציב המפורט בסעיפים 1 ו-2 להחלטה זו מהווה מסגרת של תקציב התכנית. ועדת ההיגוי, כהגדרתה בסעיף 3א להחלטה זו תהא רשאית לבצע הסטות בין תחומי הפעילות של תכנית היובל, מטעמים שינומקו בפרוטוקול הועדה.

ג. ככל שיגיעו, במהלך שנות התכנית, תוספות תקציביות ממשרדי ממשלה, מעבר למסגרת התקציבית של התכנית, כפי שפורטה לעיל, וככל שתוספות אלו לא יעלו על 10 מלש"ח בשנה אחת, ועדת ההיגוי תהיה רשאית לאשר את הרחבת התוכנית באמצעותן, ותקבע הוראות לעניין הפרויקטים החדשים, ייעודם, תכניהם, דרכי יישומן וכו', זאת, ללא הכרח באישור הממשלה להגדלת המסגרת התקציבית, והתכנית בגינה.

ד. להלן פירוט התקציב לתכנית:

תקציב רב שנתי	תקציבי התכנית (במלש"ח)
137	תיירות
160	תעשייה מתקדמת
75	אקדמיה
163	איכות החיים בירושלים
90	פיתוח וחיזוק המגזר העסקי בירושלים
625	סה"כ התקציב לתחומי הפעילות
225	יתרת התקציב בהרשאה להתחייב לאחר מימוש מלא של ההרשאה הראשונית
850	סה"כ התקציב לתכנית

3. ניהול התכנית

א. תוקם ועדת היגוי לתכנית בראשות מנכ"ל משרד ירושלים ומורשת ובהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה, מנכ"ל עיריית ירושלים ומנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים, או מי מטעמם (לעיל ולהלן – **ועדת ההיגוי**).

ב. ועדת ההיגוי תגבש מיתווה תקציבי לביצוע תוכנית היובל. המיתווה התקציבי יכלול ביחס לכל אחד מתחומי הפעילות, בין היתר, יעדים, אבני דרך (תתי

- תחומים) ותקציב בחלוקה לפי שנים, המיתווה יגובש, בין היתר, בהתחשב בסיכום העמידה ביעדי תכנית מרום, בהתאם לסעיף 10 בהחלטת ממשלה 3238. ועדת ההיגוי רשאית:
1. לאשר הרחבת התוכנית, לרבות קביעת פרויקטים חדשים, ייעודם, תכניהם, דרכי יישומן וכו', כאמור בסעיף 2.ג. לעיל;
  2. לבצע הסטות בין תחומי הפעילות של תכנית היובל, כאמור בסעיף 2.ב. לעיל;
- והכל בכפוף למסגרת התקציבית והפריסה התזרימית הרב שנתית ובהתחשב בעמידה בתכנית וביעדים, שהוצבו לה.
- יובהר כי הסטות תקציב בין תחומי הפעילות של התכנית, תקצוב ואישור הפרויקטים החדשים, ייעודם, תכניהם, דרכי יישומן וכו', וכן פריסה תזרימית רב שנתית - מותנים באישור משרד ירושלים ומורשת ואגף תקציבים במשרד האוצר.
- כמו כן, הסטות תקציב בין אבני דרך במסגרת כל תחום פעילות, יהיו בסמכות המשרד לירושלים ומורשת ואגף תקציבים במשרד האוצר, ויובאו לידיעת ועדת ההיגוי.
- ד. בכפוף לסמכויותיה לפי ס"ק ג' לעיל ובכפוף לחוק התקציב, ועדת ההיגוי תאשר את המסגרת התקציבית הרב שנתית, ואת התקציב השנתי של תכנית היובל ברמת תחומי פעילות.
  - ה. מודלים כלכליים ואחרים להפעלת תוכנית היובל והפרויקטים שייכללו בה, ובכלל זה פרויקטים הצפויים להשיא רווחים, יובאו לאישור ועדת ההיגוי.
  - ו. ועדת ההיגוי רשאית להתנות ביצועם של פרויקטים במסגרת תכנית היובל, במימון הולם (מאצינג) מצד עיריית ירושלים. כמו כן, הוועדה רשאית להתנות אישור פרויקטים הדורשים תחזוקה עתידית שוטפת בקבלת התחייבות מעיריית ירושלים למימון וביצוע התחזוקה, וזאת כתנאי לאישורם.
  - ז. ועדת ההיגוי רשאית להתנות את ביצועם של פרויקטים המיועדים לקדם פעילויות תרבות ופנאי, שעליהם הוחלט במסגרת התוכנית, בקבלת התחייבותה של עיריית ירושלים שלא לפעול לשינוי ייעוד המבנים והשטחים נשוא הפרויקטים האמורים למשך תקופה מינימלית שתקבע ועדת ההיגוי.
  - ח. מבלי לגרוע מהוראות כל דין, מרכיבי התכנית הכוללים הטבות לגורמים חוץ ממשלתיים, ובכלל זה ליחידים, לחברות או למוסדות ציבור יינתנו על פי קריטריונים ענייניים, סבירים, שיוויוניים ופומביים, שייקבעו לכל הטבה כאמור, באישור ועדת ההיגוי והלשכה המשפטית של משרד ירושלים ומורשת.
  - ט. יובהר, כי החלטה זו מוסיפה על כל הקצאה, זכות, זכאות, מענק, תמיכה, מלגה או תיקצוב מכח הפעילות השוטפת ו/או פרויקטים ותוכניות של משרדי הממשלה, לרבות משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד התיירות המגיעים לירושלים או בירושלים. כמו כן, אין בהחלטה זו כדי לפגוע בתחומי האחריות, הסמכויות ובתקציבי משרדי הכלכלה והתעשייה והתיירות.
  - י. יובהר כי, פעולות מכח תוכנית היובל הנוגעות לתחומי סמכותם של משרד הכלכלה והתעשייה והרשות לחדשנות יבוצעו בתיאום מראש עם המשרד

והרשות האמורים בסעיף זה; כמו כן, אין באמור בהחלטה זו כדי לפגוע בסמכות מסמכויות המשרד או הרשות האמורים בסעיף זה או לגרוע מהן; בנוסף, אין באמור בהחלטה זו כדי לייצר כפילות ביחס לפעולות המבוצעות על ידי משרד הכלכלה והתעשייה והרשות לחדשנות או הנמצאות בתחום סמכותם או לחייבם באופן כלשהו.

יא. הרשות לפיתוח ירושלים תדווח לוועדת ההיגוי באופן שוטף על התקדמות ביצוע התוכנית.

יב. משרד ירושלים ומורשת יציג לממשלה את התקדמות התכנית, אחת לשנה, בישיבת הממשלה לציון יום ירושלים. בכלל זה יוצגו נתוני התקציב הרב שנתי, השנתי ונתוני ביצוע ביחס ליעדים שנקבעו על ידי ועדת ההיגוי כאמור.

4. מחקר והערכה

א. משרד ירושלים ומורשת, בתיאום עם עיריית ירושלים ועם הרשות לפיתוח ירושלים, יבצע מחקר הערכה ומדידה ליישום התכנית באופן שוטף. לשם יישום סעיף זה, רשאי המשרד להתקשר עם יועצים חיצוניים בתחומי הפעילות של התכנית, במסגרת התקציב המיועד להחלטה זו.

ב. סיכום עמידה ביעדי התכנית יוצג לוועדת ההיגוי אחת לשנה, וכן על פי דרישה.

דברי הסבר

רקע כללי

במסגרת החלטות הממשלה בעניין תכנית הצמיחה, תכנית מרום ותכנית אגן העיר העתיקה (שהתקבלה בהחלטת ממשלה 4651 מיום 20.5.12) נקבעו מכלול פעולות אשר מטרתן להביא לפיתוחה ושגשוגה הכלכלי של ירושלים בתחומים שונים, כל זאת בהסתמך על הוראות חוק יסוד: "ירושלים בירת ישראל".

בהחלטת ממשלה מס' 3238 מיום 29.5.2011, אושרה תכנית רב שנתית לפיתוח הכלכלי של ירושלים בשנים 2011-2016 – תכנית מרום. תכנית זו נועדה לחזק את כלכלת העיר ומתמקדת בשלושה תחומים מרכזיים – חיזוק מעמדה של ירושלים כעיר תיירות, חיזוק מעמדה של ירושלים כמוקד מחקר, פיתוח ותעשייה בתחומי הביו טכנולוגיה, וצעדים משלימים לפיתוח כלכלי. מטרת החלטה זו, לאשר תכנית המשך להחלטת הממשלה מס' 3238 מיום 29.5.2011 (להלן – תכנית מרום), העתידה להסתיים בשנת 2016. התכנית עוסקת בארבעה אשכולות מרכזיים – תיירות, תעשייה מתקדמת, אקדמיה והשכלה, ואיכות החיים בירושלים.

התכנית המוצעת בהחלטת הממשלה שלעיל, גובשה על ידי עיריית ירושלים וכן הרשות לפיתוח ירושלים, תאגיד על פי חוק, שמטרתו קידום וחיזוק כלכלי של ירושלים, אגב התייעצות, בין היתר, עם פרופ' מייקל פורטר ופרופ' ריצ'ארד פלורידה, תוך שיתוף פעולה עם משרד ירושלים ומורשת, משרד האוצר, משרד התיירות ומשרד הכלכלה והתעשייה.

להלן הסבר באשר ליתרונות היחסיים של ירושלים ולצרכיה בתחומים אלו:

תיירות

בשנים האחרונות, ממשלת ישראל קבעה בהחלטותיה, כי העיר ירושלים היא משאב תיירותי מרכזי של המדינה, אשר מהווה אבן שואבת לתיירים מרחבי העולם כולו. ירושלים מציעה מוצר תיירותי המשלב דת, היסטוריה ותרבות בת אלפי שנים, מסורות וקהילות. תעשיית התיירות מהווה את אחד מהעוגנים הכלכליים המובילים של ישראל בכלל וכן של ירושלים בפרט. לאור זאת, אחת ממטרותיו המרכזיות של המשרד הינו הרחבת נפח הפעילות המבוצעת בתחום התיירות וקידום החזון של מיצוב ירושלים כעיר תיירות בינלאומית. מסקרים שנערכו עולה כי 85% מהתיירים המבקרים בארץ, פוקדים את ירושלים. לאור הפוטנציאל המשמעותי, יזמה וקידמה הממשלה פעולות משמעותיות לפיתוח תחום התיירות בירושלים.

מטרת התכנית היא לממש את הפוטנציאל העצום שיש לבירה בתחום התיירות ולייצר את כלל התשתיות הנדרשות על מנת לאפשר את קליטתם של מיליוני תיירים נוספים. יודגש כי קידום תחום התיירות בא לידי ביטוי הן ע"י חיזוק ומשיכת תיירות פנים לירושלים והן ע"י חיזוק ירושלים כיעד לתיירות נכנסת. פיתוח תחומים אלו כוללים, בין השאר, פיתוח מתחמי

תיירות, פיתוח חווית התייר והמוצר התיירותי, פעולות שיווק ופרסום נרחבות, פעולות בתחום המלונאות ותמריצים ומענקים ליזמים ולחברות. יודגש כי, יוקם צוות אשר יורכב ממנכ"ל המשרד לירושלים ומרשת, מנכ"ל משרד התיירות ומנכ"ל הרל"י, לשם בחינת תכניות להגברת שיווקה של העיר. החלטות אשר יתקבלו ע"י צוות זה, יאושרו פה אחד.

תעשייה מתקדמת –

מטרת תכנית זו לחזק ולבסס את ירושלים, בין השאר, בתחום התעשייה המתקדמת. ירושלים בעלת יתרון יחסי בתחומי הביו-טכנולוגיה אודות למוסדות האקדמאיים ולבתי החולים הפועלים בעיר. לעיר תעשייה מפותחת הכוללת מאות חברות טכנולוגיה בהן חברות לאומיות וחברות בינלאומיות בתחומי אלקטרוניקה, מחשוב ותוכנה. כמו כן, בשנים האחרונות התפתחה בירושלים תעשיית קולנוע, טלוויזיה ואנימציה מתקדמת, אלו מהוות יתרון יחסי לירושלים גם בתחום זה.

בנוסף, בירושלים קיים הריכוז הגדול בארץ לתלמידי מחקר במדעי החיים ובכך, היא מהווה מוקד לתעשיית מדעי החיים בעיר וממשיכה לייצר הזדמנויות במשיכת תעסוקה איכותית ופעילות כלכלית ענפה בתחומיה. תכנית זו תפעל, בין השאר, לקידום תעשיית מדעי החיים בעיר תוך ביסוס ופיתוח תחום הביו-מד באמצעות קידום יצירת תשתיות פיזיות וסיוע לחברות ביוטכנולוגיה.

לאור האמור, ונוכח הפוטנציאל הכלכלי-תעסוקתי הקיים בתחום, מטרת התכנית היא למנף את השינוי שחל בשנים האחרונות ולחזק את העיר ירושלים למוקד תעשייה מתקדמת. זאת, באמצעות הגדלת מספר החברות העוסקות בתחום באופן ישיר, או מספקות שירותים ותמיכה בחברות הזנק בתחום. חיזוק מעמדה של ירושלים בתחום זה, צפוי להביא עמו גידול במספר המועסקים ומשיכת אוכלוסייה איכותית לעיר.

כמו כן, מטרת תכנית זו לעודד ולמשוך יזמות טכנולוגית לעיר הן בתחום הביו והן בתחום ההייטק, מתוך מטרה ליצור סביבה עסקית שתאפשר צמיחה של יזמות טכנולוגית וגידול בהיקף המשרות האיכותיות הטכנולוגיות בעיר, תוך שימת דגש על שיתופי פעולה בינלאומיים. פעילות זו צפויה למשוך לירושלים מספר רב של מיזמים טכנולוגיים מהארץ ומהעולם ולמצב את ירושלים כמובילה בתחום זה.

אקדמיה והשכלה

לעיר ירושלים יתרון מהותי בהיותה מוקד של מוסדות איכותיים ומגוונים להשכלה גבוהה ומוסדות השכלה אחרים, אשר להם מוניטין בינלאומי. יתרון זה, בשילוב קיומם של מרכזי מחקר, ידע ופיתוח, מאפשרים להוביל את העיר כמרכז השכלה בינלאומי ובכך להוביל בין היתר, בתחומי המדעים, ההייטק והביוטכנולוגיה.

תכנית זו עוסקת בחיזוק האקדמיה ומוסדות השכלה אחרים בירושלים וזאת על ידי פעולות משלימות אשר מטרתן הגדלת כמות הסטודנטים הלומדים בירושלים ושילובם בחיים בעיר,

והגדלת הסיכוי להשתקעותם בעיר עם תום לימודיהם. לשם כך, עוסקת התכנית, בין השאר בהרחבת הקשר ושיתופי הפעולה בין מוסדות ההשכלה הגבוהה לתעשייה ולחינוך בעיר, ויצירת חווית לימודים חדשנית בירושלים.

כאמור, יתרונותיה של העיר בתחום זה, מגלמים את הפוטנציאל הרב שיש לה. עם זאת, ירושלים סובלת בשנים האחרונות מהגירה של אוכלוסייה צעירה ויצרנית אל מחוץ לגבולות העיר; אמנם לאחרונה נרשמה האטה במגמת ההגירה אל מחוץ לירושלים ואולם שיעור ההגירה עדיין גבוה תכנית מרום לפיתוח הכלכלי של ירושלים, לוותה על ידי מחקר והערכה של 'מכון ירושלים לחקר ישראל', אשר במסגרתו נבדק נושא חשוב ומהותי נושא ההגירה לירושלים וממנה. ממצאי המחקר מעידים כי קיימת הגירה בשיעור גבוה למדי בקרב אוכלוסייה זו. הנתונים מצביעים על כך שמקרב כלל העוזבים את העיר - 61% הם בעלי השכלה אקדמאית. כמו כן, אוכלוסיית הצעירים אשר הוגדרה כגילאי 20-35, מהווה 47% מכלל העוזבים את העיר.

ראוי להדגיש כי, הפעולות המגוונות הנעשות בתחום זה, פונות הן אל קהל הסטודנטים בארץ והן אל קהל הסטודנטים מהעולם - נוכחות סטודנטים זרים משפיעה לחיוב על תדמית ירושלים בעולם וכן תורמת לפיתוח הכלכלי של המוסדות האקדמאיים ומוסדות ההשכלה האחרים בעיר וליוקרתם בעולם, וכן מייצרת השפעה חיובית במרחב העירוני ואף תורמת לפוטנציאל ההישארות של צעירים בעלי השכלה גבוהה בעיר.

זאת ועוד, תפעל התכנית לעידוד הגדלה וגיוון של תחומי הלימוד וכן תשתיות הוראה כמנועי צמיחה בעיר. מובהר כי הפעולות בנושא זה תעשנה על דעת ובתיאום מראש עם מל"ג/ות"ת, בכל הנוגע לתחומי סמכותן, וכי אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות המל"ג/ות"ת או לחייבן באופן כלשהו.

איכות החיים בירושלים

במסגרת המחקר וההערכה שבוצעו כנוכח לעיל נבחן נושא ההגירה הנתפס כנושא המשפיע על עתיד העיר הן בנוגע למגמות השינוי הדמוגרפיות והן לגבי העתיד הכלכלי של ירושלים. במחקר צוינו חמש סיבות לעזיבת ירושלים – כאשר "איכות חיים" צוינה כאחת מחמשת הסיבות לעזיבה.

ממצאי המחקר מלמדים כי איכות החיים בעיר דורגה במקום גבוה כסיבה לעזיבת העיר בקרב חילוניים, דתיים וחרדים. כמו כן, איכות חיים גבוהה ביישוב, צוינה כגורם משיכה חשוב למעבר ליישוב היעד.

לאור זאת, מטרת תכנית זו, לפעול ליצירת איכות חיים גבוהה בעיר ירושלים באמצעות פיתוח פיזי במרחב הציבורי, דוגמת פעולות לפיתוח פארקים מטרופוליניים ורובעיים, פיתוח מסלולי אופניים ופיתוח פרויקטים תשתיתיים נוספים. פעולות אלו מטרתן חיזוק העיר ירושלים כעיר בירה בהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל המנחה כי, הממשלה תשקוד על פיתוחה ושגשוגה של ירושלים ועל רווחת תושביה על ידי הקצאת משאבים מיוחדים. יודגש כי במסגרת תחום זה לא יבוצעו פעולות לפיתוח שוטף אשר

באחריות עיריית ירושלים.

עוד יצוין כי, פיתוח פיזי ברחבי העיר יתרום ויעודד, בין היתר, את הישארותה של אוכלוסייה צעירה, יצירתית ויצרנית בעיר, וכן יחזק ויגדיל את מספר המבקרים ויתרום לקידום תחום התיירות של העיר ירושלים.

תקציב התכנית

תקציב החלטה זו עומד על סך כולל של 850 מלש"ח, בין השנים 2016-2021, אשר יוקצה על ידי משרד האוצר. מתוך סך התקציב כאמור, יוקצו בהרשאה להתחייב סך של 625 מלש"ח התקציב מהווה את מסגרת הפעילות העקרונית של התכנית ולפיכך ביצוע הסטות בין ארבעת אשכולות הפעילות של תכנית היובל, יחויב אישור של ועדת ההיגוי. מובהר כי אין המדובר בהסטות תקציביות בין תכניות בתוך סעיף התקציב שבחוק התקציב, כמשמעו בסעיף בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985, כי אם בהסטות שיבוצעו בין תחומי הפעילות שיעוגנו במסגרת ההתקשרות שתבוצע עם הרל"י, בכפוף לכל דין.

יצוין כי, בהתאם לסעיף 40 א לחוק יסודות התקציב תשנ"ה – 1985, נקבע כי המקורות התקציביים למימוש התכנית בשנים 2016-2019 הינם מתוך המסגרת התקציבית הקיימת עבור כלל תכניות הצמיחה לירושלים (בהיקף של כ- 70 מלש"ח לשנה). יתרת מימון התכנית תבוצע בשנים 2020-2021.

יובהר כי, בכפוף לביצוע מלא הן של התקציב המוצע בהחלטה זו, בהרשאה להתחייב, והן של תקציבים נוספים אשר יתווספו לתכנית במהלך שנות יישומה, יתקצב משרד האוצר בהרשאה להתחייב סך של 225 מלש"ח נוספים לטובת המשך מימוש התכנית וזאת בהתאם לתחומי הפעילות ולמנגנוני הפעולה המפורטים בה.

יש לציין כי, החלטה זו עוסקת במספר תחומי פעילות אשר להם תכניות רבות ומגוונות, יובהר כי יתכן שלתכניות אלו יהיו מקורות תקציביים נוספים, מלבד האמור בהחלטה זו.

כמו כן, ככל שיגיעו במהלך שנות התכנית תוספות תקציביות ממשרדי ממשלה, מעבר למסגרת התקציבית של התכנית, וככל שתוספות אלו לא יעלו על 10 מלש"ח בשנה אחת, תהא ועדת ההיגוי רשאית לאשר את הרחבת התכנית בגין. יוסבר כי, במהלך שנות תכנית מרום, מפעם לפעם העבירו משרדים תקציבים בהיקף קטן ביחס להיקפי התוכנית כולה, לטובת פעולות שהיוו המשך ישיר לפעילויות המבוצעות במסגרת תכנית מרום. כל אחת מהעברות אלו נעשתה באמצעות החלטת ממשלה, דבר שהפך את התהליך למומש ועתיר הליכים. לאור האמור מוצע כי במקרה של תוספות תקציביות בהיקף תקציבי נמוך, המיועדות לביצוע פעולות בעלות קשר תכני הדוק לפעולות המתקיימות במסגרת התוכנית, אישור הרחבת התוכנית בגין התוספות האמורות יימסר לסמכות ועדת ההיגוי, ללא צורך לחזור לממשלה, ובלבד שסך התוספות בשנה לא יעלה על עשרה מלש"ח.

יודגש כי מתוך סך התקציב בהרשאה להתחייב יוקצו 535 מלש"ח לטובת ביצוע התכנית בהתאם לתחומי הפעילות אשר פורטו בגוף ההחלטה לעיל. כמו כן, סך של 90 מלש"ח נוספים יוקצו בעבור התחייבות משרד האוצר כאמור, בהחלטת ממשלה מס' 788 שעניינה הרחבת

תכנית מרום לפיתוח הכלכלי של ירושלים (סעיף ה' להחלטה) בהחלטה צוין כי התקציב אשר הוקצה ע"י משרד האוצר לטובת יישום החלטה 788, יהיה על חשבון המסגרת התקציבית שתאושר על ידי שר האוצר, לתכנית החומש לפיתוח ירושלים, בהתאם להחלטת ממשלה מס' 8 מיום 19.5.2015 שעניינה גיבוש תכנית לפיתוח הכלכלי של ירושלים לשנים 2016-2020.

ניהול התכנית

החלטה זו עוסקת בפיתוח הכלכלי של העיר ירושלים, ומתמקדת בארבעה תחומים מרכזיים - תיירות, תעשייה מתקדמת, אקדמיה והשכלה ואיכות החיים בירושלים. תחומים המהווים עוגן בפיתוח העיתי של ירושלים.

נוכח ייחודה, ייעודיה והיקפה המשמעותי של התוכנית, הוחלט כי תוביל את ביצועה, תלווה אותו ותפקח עליו ועדת היגוי, אשר הרכבה נבחר תוך שימת לב לייצוגם של הגורמים הממשלתיים והציבוריים הנוגעים לעניין.

במסגרת סמכויותיה ועדת ההיגוי, תגבש מתווה תקציבי מפורט אשר יכלול ביחס לכל אחד מתחומי הפעילות, בין היתר, יעדים, אבני דרך ותקציב בחלוקה לפי שנים.

כמו כן הוענקו לוועדת ההיגוי שורה של סמכויות אשר יאפשרו לנהל בהתאם לצורכי השטח ולעמידה ביעדי התוכנית, כפי שהוגדרו מראש. בתוך כך, בסמכות ועדת ההיגוי להסיט תקציבים בין תחומי הפעילות, זאת בכפוף לאישור המשרד לירושלים, אגף תקציבים במשרד האוצר.

כמו כן, הסטות תקציביות בין אבני הדרך, בכל אחד מתחומי הפעילות, יובאו לאישורם הבלעדי של המשרד לירושלים ואגף תקציבים במשרד האוצר. ואלו יובאו לידיעת ועדת ההיגוי. לאור הניסיון שנלמד מיישום תוכנית מרום ותוכנית הצמיחה, מוצע לייסד מנגנון גמיש שיאפשר הרחבת התוכנית באמצעות תקציבים שיגיעו ממשרדים שונים לאורך שנות יישומה ללא צורך בהחלטת ממשלה. ההצעה היא איפוא להסמיך את ועדת ההיגוי לאשר את הרחבת התוכנית באמצעות תוספות תקציביות, ממשרדי הממשלה, מעבר למסגרת התקציבית כאמור בהחלטה זו.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לתכנית המוצעת השפעה במספר מישורים המסייעים לפיתוח וחוסנה הכלכלי של העיר ירושלים כדלקמן: פיתוח והרחבת הפעילות הן בתחום התיירות הנכנסת והן תיירות הפנים; פיתוח תעשייה מתקדמת אשר תוביל לפיתוח התעסוקה בעיר ולמינופה בתחומי פיתוח מחקריים ובינלאומיים; פיתוח תחום האקדמיה והגדלת כמות הסטודנטים בעיר; שיפור איכות החיים ובכללה פיתוח תשתיות במרחב הציבורי.

תקציב

סך התקציב הכולל להחלטה זו עומד על 850 מלש"ח בין השנים 2016-2021.

מתוך התקציב לעיל, יוקצו 625 מלש"ח בהרשאה להתחייב. מתוכם יוקצו 535 מלש"ח עבור תחומי הפעילות המצוינים בהחלטת ממשלה זו. בנוסף, יוקצו 90 מלש"ח נוספים כמצוין, בהתאם לאמור בהחלטת ממשלה מס' 788 שעניינה פיתוח וחיזוק המגזר העסקי בירושלים (סעיף ה' להחלטה). יובהר כי, תקציב זה יהיה חלק מהתקציב הרב שנתי של התכנית.

יצוין כי, בהתאם לסעיף 40 א לחוק יסודות התקציב תשנ"ה – 1985, נקבע כי המקורות התקציביים למימוש התכנית בשנים 2016-2019 הינם מתוך המסגרת התקציבית הקיימת עבור כלל תכניות הצמיחה לירושלים (בהיקף של כ- 70 מלש"ח לשנה). יתרת מימון התכנית תבוצע בשנים 2020-2021.

יובהר כי יתרת התקציב, בסך 225 מלש"ח, תוקצה במתווה הרשאתי שייקבע בין משרד האוצר למשרד לירושלים ומורשת, וזאת בתנאי שהתקציב שהוקצה בהרשאה הראשונית ע"ס 625 מלש"ח, ימומש במלואו.

חלוקת התקציב להחלטה זו הינה במיליוני ₪.

פירוט התקציב לשנות התכנית - **2016-2021**:

תקציב רב שנתי	תקציבי התכנית (במלש"ח)
137	תיירות
160	תעשייה מתקדמת
75	אקדמיה
163	איכות החיים בירושלים
90	פיתוח וחיזוק המגזר העסקי בירושלים
625	סה"כ התקציב לתחומי הפעילות
225	יתרת התקציב בהרשאה להתחייב לאחר מימוש מלא של ההרשאה הראשונית
850	סה"כ התקציב לתכנית

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר התיירות – תומך

שר הכלכלה – תומך

שר החינוך – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 571 מיום 3.7.2003 - קיום כנסים בירושלים, החלטת ממשלה מס' 3696 מיום 6.6.2005 - תכנית לחיזוקה של ירושלים ("תכנית הצמיחה"), החלטת ממשלה מס' 4464 מיום 27.11.2005 - כינון קמפוס ראשי לאקדמיה לאמנות ועיצוב "בצלאל" במרכז ירושלים, החלטת ממשלה מס' 2147 מיום 29.7.2010 - קידום תחום התיירות בירושלים, החלטת ממשלה מס' 3238 מיום 29.5.2011 - פיתוחה הכלכלי של ירושלים – "תכנית מרום", החלטת ממשלה מס' 4120 מיום 12.1.2012 - חיזוק העיר ירושלים בתחום ההשכלה הגבוהה, החלטת ממשלה מס' 4652 מיום 20.5.2012 - תכנון אסטרטגי לתיירות בירושלים, החלטת ממשלה מס' 5227 מיום 15.11.2012 – הגדלת תקציב התיירות במסגרת תכנית מרום לפיתוח הכלכלי של ירושלים בתחומי התיירות, החלטת ממשלה מס' 830 מיום 30.10.2013 – הרחבת תכנית מרום והתכנית לפיתוח העיר ירושלים, החלטת ממשלה מס' 1632 מיום 28.5.2014 - עידוד תרבות, אומנות ופנאי בירושלים, החלטת ממשלה מס' 1633 מיום 28.5.2014 - עידוד הפקות בינלאומיות בירושלים, החלטת ממשלה מס' 1655 מיום 1.6.2014 - התחדשות עירונית ושיפור המרחב הציבורי בירושלים, החלטת ממשלה מס' 8 מיום 19.5.2015 – גיבוש תכנית לפיתוחה הכלכלי של ירושלים לשנים 2016-2020, החלטת ממשלה מס' 788 מיום 29.11.2015 – הרחבת תכנית מרום לפיתוחה הכלכלי של ירושלים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית תופץ בנפרד.

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי;

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה;

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי שר ירושלים ומורשת
ועל ידי שר האוצר

כ"ג באייר התשע"ו
31 במאי 2016

